

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoCsp/52/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120212150
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:6120212150.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, proti žalovaným: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, 2/ C. B., nar. X.X.XXXX, obaja bytom v Trebišove, Čsl. Armády 1853/10, prechodne bytom v B., D. XX/X, o zaplatenie 3.000 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 1. marca 2022 sp.zn. 17Csp/179/2020

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 1. marca 2022 č.k. 17Csp/179/2020-219.

Žalobca má proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Trebišov (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 1.3.2022 č.k. 17Csp/179/2020-219 uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 3.000 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.000 € od 18.12.2018 do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalovaným v 1. a 2. rade (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali zaplatenia istiny 3.000 € s príslušenstvom s odôvodnením, že pohľadávku, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia istiny 3.000 € s príslušenstvom s odôvodnením, že pohľadávku voči žalovaným nadobudol na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 17.12.2018, ktorú ako postupník uzavrel s postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava. Žalobu ďalej odôvodnil najmä tými skutočnosťami, že dňa 18.07.2014 uzavreli žalovaní s právnym predchodcom žalobcu Zmluvu č. 5058683660, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, ich splácania ako aj ďalšie náležitosti boli upravené v zmluve a Všeobecných obchodných podmienkach. Žalovaní neplnili v stanovených termínoch splátky, čím porušili svoju povinnosť podľa Zmluvy a tak postupca podaním zo dňa 24.07.2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 24.07.2017, pričom vyzval žalovaných na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 15 dní. Žalobca ďalej uviedol, že pohľadávka ku dňu postúpenia predstavuje 9.549,85 Eur a pozostáva z istiny 4.777,30 Eur, riadneho úroku vo výške 3.430,30 Eur, úroku z omeškania vo výške 1.342,25 Eur a poplatkov 0 Eur, pričom táto výška pohľadávky bola generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaní po postúpení pohľadávky neuhradili žiadnu platbu. Žalovaná suma predstavuje sumu 3.000 Eur a pozostáva z neuhradenej istiny úveru 3.000 Eur. Zvyšnú časť dlžnej sumy 6.549,85 Eur, ktorá pozostáva z neuhradenej istiny úveru 1.777,30 Eur, riadneho úroku vo výške 3.430,30 Eur, úroku z omeškania vo výške 1.342,25 Eur si žalobca v tomto konaní neuplatňuje.

3. Právne vec posúdil podľa § 497, § 504 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník spolu s § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 53 ods. 5, § 524 ods. 1, 2, § 559 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 zák. č. 140/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ) spolu s § 1 ods. 2, 3 písm. c/, e/ zák. č. 129/2010 Z.z. a § 3 nar. vl. SR č. 87/1995 Z.z.

4. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 18.07.2014 uzavrel právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa a.s.) ako veriteľ so žalovanými ako dlžníkmi Zmluvu o úvere č. 5058683660, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľnosti vo výške 37.000 Eur (úver na bývanie a na vyplatenie existujúcich úverov), s výškou úrokovej sadzby 5,29% ročne v deň uzatvorenia zmluvy, konečná splatnosť úveru bola určená na deň 25.04.2035, výška splátky 251,10 Eur k 25. dňu v kalendárnom mesiaci, prvá splátka mala splatnosť 25.08.2014.

5. Ďalej mal súd za preukázané, že listom označeným ako výzva zo dňa 11.05.2017 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaných, aby dlžnú sumu vo výške 32.794,78 Eur uhradili najneskôr do 15 dní od doručenia tejto výzvy a upozornil ich na oprávnenie banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, čím sa stane splatnou v celom rozsahu. Žalovaní podľa pripojených doručeníek prevzali výzvu dňa 19.05.2017.

6. Listom zo dňa 24.07.2017 oznámila SLSP, a.s. žalovaným, že v zmysle bodu 8.1 písm. a) Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery E., banka ku dňu 24.07.2017 vyhlásila mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. List žalovaní prezvali dňa 09.08.2017.

7. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 17.12.2018 postúpila Slovenská sporiteľňa, a.s. pohľadávku voči žalovaným z úverového vzťahu na žalobcu označeného v záhlaví tohto rozsudku.

8. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje iba sumu istiny 3.000 Eur, ako rozdiel medzi vyčerpanými prostriedkami a ich úhradami. Zvyšnú časť dlžnej sumy si žalobca v tomto konaní neuplatňuje.

9. Súd dospel k záveru, že žalobca súdu listinnými dôkazmi preukázal dôvodnosť uplatneného nároku, splnil si tak dôkaznú povinnosť uloženú v ust. § 154 CSP. Preukázal, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovaným úver na bývanie vo výške 37.000 Eur, ktorý sa žalovaní zaviazali splácať riadne a včas. Vzniknutá pohľadávka bola na žalobcu postúpená zmluvou o postúpení, ktoré postúpenie bolo preukázané v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka ako aj zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto mal súd za to, že je daná aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní. Žalovaní sa k žalobe ani k listinným dôkazom predloženým žalobcom sa nevyjadrili, súdu nepreukázali, aby ich záväzok zanikol splnením alebo iným spôsobom. Preto súd žalobe vyhovel.

10. Z dôvodu, že žalovaní sa dostali s plnením do omeškania, priznal súd žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy istiny 3.000 Eur od 18.12.2018, t. j. od nasledujúceho dňa po postúpení pohľadávky tak, ako je to uvedené v prvom výroku rozsudku, do zaplatenia.

11. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže žalobca bol v konaní úspešný, súd rozhodol, že má nárok na náhradu trov konania v pomere 100 % proti žalovaným. V súlade s § 262 ods. 1 CSP súd rozhodoval len o nároku na náhradu trov konania, o ich výške podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

12. Proti uvedenému rozsudku podali žalovaní v 1. a 2. rade v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, f/ a h/ CSP a žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vo veci súdu prvej inštancie, prípadne, aby sám rozhodol tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne.

13. Odvolatelia sa nestotožnili s úvahou súdu prvej inštancie, že je daná aktívna legitímácia žalobcu a že k postúpeniu došlo v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka a Zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaní majú za to, že súd dostatočne neskúmal aktívnu vecnú legitímáciu. Podľa ich názoru neboli splnené podmienky v zmysle ust. § 565 OZ druhá veta, na základe čoho

došlo k neplatnému zosplatneniu a následne neplatnému postúpeniu pohľadávky žalobcu, z ktorého dôvodu žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný v tomto spore. Zdôraznili, že právo zosplatniť úver pri splnení podmienok § 53 ods. 9 možno najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, avšak v prejednávanej veci sa tak podľa nich nestalo. Poukázali na to, že žalobca im dňa 19.5.2017 doručil výzvu na zaplatenie s upozornením na možné zosplatnenie zo dňa 11.5.2017 a úver zosplatnil až ku dňu 24.7.2017 listom zo dňa 24.7.2017, ktorý im bol doručený 9.8.2017. Domnievajú sa teda, že tak k zosplatneniu nedošlo do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, za ktorú považujú splátku splatnú dňa 25.6.2017. Na podporu svojich úvah poukázali na rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo/36/2020 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2021 pod č. R 4, z ktorého citovali. Žalovaní sú toho názoru, že uvedeným rozhodnutím bola vyriešená otázka, kedy možno zosplatniť pohľadávku obdobnú tej ich, preto pokiaľ súd riešil právnu otázku, ktorá už bola právoplatne vyriešená odlišným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skorším rozhodnutím, nekonal v súlade s princípom právnej istoty v zmysle článku 1 ods. 1 Ústavy SR, čím porušil ich právo, ako účastníkov súdneho konania, na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Majú teda za to, že napádané rozhodnutie je v rozpore s procesnými požiadavkami spravodlivosti.

14. Žalobca sa podanému odvolaniu vyjadril písomne tak, že žalovaní boli počas celého konania pred súdom prvého stupňa neaktívni a žiadne námietky voči nároku nevzniesli, preto zastáva názor, že ich námietky voči pohľadávke uplatnené v odvolaní je potrebné považovať za novoty v odvolacom konaní. Poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2CoCsp/18/2020 a Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Cob/12/2020. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

15. Žalovaní v odvolacej replike opakovane vyjadrili názor, že súd nedostatočne skúmal aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu majúcu za to, že k zosplatneniu úveru právnym predchodcom žalobcu nedošlo riadne a včas do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, teda vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je podľa nich neplatné a pôvodný veriteľ nemohol pohľadávku z úveru postúpiť na žalobcu platne. Ich námietky v odvolaní nemožno považovať za novoty keďže je povinnosťou súdu v prvom rade zisťovať ex officio aktívnu legitimáciu aj prihliadať na prípadné premlčanie.

16. Žalobca v odvolacej duplike zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

17. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaných ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (vychádzajúc z obsahu odvolania § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaných nie je možné vyhovieť.

18. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods.1 CSP potvrdil.

19. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 08. augusta 2023 o 09.25 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 01.08.2023 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

20. Žalovaní uplatnili (vychádzajúc z obsahu odvolania) odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods.1 písm. b/, f/a h/ CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

21. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody neboli naplnené.

22. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Nebolo

zistené žiadne porušenie procesných práv ani iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ani taký nesprávny procesný postup, ktorým by súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

23. Žalovaní boli v konaní nečinní a v odvolaní argumentujú skutočnosťami, s ktorými sa súd prvej inštancie náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto ich odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

24. Súd svoje úvahy, ako dospel k skutkovým a právnym záverom uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na odvolacie námietky žalovaných.

25. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uvádza nasledovné:

26. Predmetom konania je nárok uplatnený žalobcom titulom neuhradenej istiny úveru, pričom svoju aktívnu legitimáciu odvodzuje od zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 7.12.2018 uzatvorenej s pôvodným veriteľom – postupcom Slovenskou sporiteľňou, F.. Bratislava.

27. Medzi stranami nebolo sporné (žalovaní to nepopreli) a vyplýva to aj z predložených listinných dôkazov, že pôvodný veriteľ (Slovenská sporiteľňa, F.) uzatvoril so žalovanými dňa 18.7.2014 zmluvu o úvere, na základe ktorej im poskytla úver vo výške 37.000 € na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľnosti, s dojednanou konečnou splatnosťou 25.4.2035, výškou splátok 252,10 €, ktoré boli splatné vždy ku 25. dňu v kalendárnom mesiaci. Rovnako nebolo sporným (a bolo preukázané listinnými dôkazmi), že právny predchodca žalobcu vyzval žalovaných listom zo dňa 11.5.2017, ktorý im bol doručený dňa 19.5.2017 na úhradu dlžnej sumy, pričom ich upozornil na oprávnenie banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky v prípade, že nedôjde k úhrade dlžnej sumy. Nesporným bolo tiež, že E., F. vyhlásila mimoriadnu splatnosť pohľadávky listom zo dňa 24.7.2017 ku dňu 24.7.2017, pričom tento list žalovaní prevzali dňa 9.8.2017.

28. Uvedené skutkové okolnosti, z ktorých vychádzal súd prvej inštancie, žalovaní v odvolaní potvrdili, namietali však posúdenie aktívnej legitimácie žalobcu vychádzajúc z preskúmania platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky v nadväznosti na nimi tvrdenú neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky. Podstatou odvolacích námietok tak bolo posúdenie ne/platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky.

29. Odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje (vzhľadom na námietky žalobcu uvedené vo vyjadrení k odvolaniu), že pristúpil k preskúmaniu správnosti posúdenia aktívnej legitimácie žalobcu súdom prvej inštancie napriek tomu, že sa jednalo o novoty v odvolaní zo strany žalovaných, pretože súd je povinný v priebehu celého konania ex offio skúmať otázku aktívnej vecnej legitimácie.

30. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že pohľadávka, ktorá je predmetom sporu, bola na žalobcu postúpená zmluvou o postúpení, ktoré postúpenie bolo preukázané v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka ako aj zákona o spotrebiteľských úveroch a preto mal súd za to, že je daná aktívna legitimácia žalobcu v tomto konaní.

31. Odvolací súd vyhodnotil námietku žalovaných ako nedôvodnú a dospel k záveru, že v danom prípade žalobcovi svedčí aktívna vecná legitimácia v konaní, nakoľko v preskúmanom prípade došlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti celej pohľadávky, na základe čoho následne mohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky z banky na nebankový subjekt, a to na základe nasledovných úvah:

32. Pod vecnou legitimáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v sporovom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitimáciu má tá sporová strana, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda ktorá je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje.

33. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna sporová strana (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide a sporová strana na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti, je pasívne vecne legitímovaná (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.11.2011 č.k. III. ÚS 517/2011-9).

34. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdennej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy, aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo sporových strán nenamieta (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.6.2010 sp.zn. 2 Cdo 205/2009).

35. Otázku vecnej legitímácie súd skúma ex offo v každom štádiu konania a nedostatok aktívnej či pasívnej vecnej legitímácie bez ďalšieho vždy vedie k zamietnutiu žaloby. Splnenie podmienky aktívnej legitímácie je základným predpokladom úspechu žalobcu v konaní, preto bolo potrebné aj v danom prípade skúmať otázku aktívnej legitímácie žalobcu.

36. V prejednávanej spore došlo k postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa - SLSP, a.s. na nebankový subjekt EOS KSI Slovensko, s.r.o..

37. Keďže pôvodným nositeľom pohľadávky z úverovej zmluvy bola banka, ktorá pohľadávku postúpila na nebankový subjekt na daný vzťah a postúpenie pohľadávky zo SLSP, a.s. na terajšieho žalobcu, je potrebné aplikovať režim zákona o bankách č. 483/2001 Z.z. a skúmať platnosť postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách v spojení s ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

38. Odvolací súd zdôrazňuje, že v sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2021, sp. zn. 4Cdo 162/2020, R 6/2022). Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí vychádzal z úvahy, že jednou zo základných procesných povinností strán sporu, je povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia (onus dicendi). Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom (onus probandi) je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť (uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce) má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, ktorá sa prejaví v meritórnom rozhodnutí veci. Dovolateľka v spore nepreukázala aktívnu vecnú legitímáciu z dôvodu nepreukázania splnenia podmienok pred postúpením pohľadávky bankou podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách na nebankový subjekt, bez splnenia ktorých je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené a následne postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Na absolútnu neplatnosť postúpenia musí súd prihliadnuť aj bez námietky (z úradnej povinnosti) (R 60/2018). Zároveň aj vecnú legitímáciu súd skúma z úradnej povinnosti, ktorej nedostatok má za následok zamietnutie žaloby bez vecného pojednania.

39. Pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok aplikáciou ustanovenia § 151 ods. 1 a 2 CSP povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019).

40. V prípade nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, o aký ide aj v prejednávanej veci, bol preto súd povinný ex offo skúmať, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zák. 483/2001 Z.z. a či je žalobca aktívne legitímovaný na podanie žaloby.

41. Podľa § 524 ods. 1 OZ veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

42. Podľa § 92 ods. 8 zák. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom do 31.12.2018, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu

tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu 87ad). Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

43. Citované ustanovenie § 92 ods. 8 zák. 483/2001 Z.z. o bankách stanovuje osobitné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky inému subjektu, a to aj nebankovému subjektu, bez súhlasu klienta, pričom musí ísť o postúpenie písomnou zmluvou, postúpená môže byť iba tá časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu a ktorá je splatná a podmienkou postúpenia je aj omeškanie dlžníka nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo len časti peňažného záväzku voči banke, a to napriek písomnej výzve banky. Dané predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

44. Súdna prax je vzácnou jednotná v závere, že v prípade nesplnenia týchto osobitným zákonom stanovených predpokladov pre postúpenie bankovej pohľadávky na nebankový subjekt ide o postúpenie v rozpore so zákonom, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ zakázané (vylúčené). Ide teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ, keďže zmluva o postúpení pohľadávok je v rozpore so zákonom o bankách v prípade nesplnenia stanovených podmienok (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.04.2018 sp.zn. 1 Cdo 147/2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.03.2018 sp.zn. 7 Cdo 26/2017, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.11.2019 sp. zn. 1Obdo/92/2018 etc).

45. Splnenie podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zák. 483/2001 Z.z. o bankách je teda potrebné pre platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu, a iba v prípade splnenia týchto zákonných podmienok je daná aktívna legitímácia postupníka na vymáhanie bankovej pohľadávky.

46. Rozborom ustanovenia ust. § 92 ods. 8 (do 31.12.2008 ods. 7) zák. 483/2001 Z.z. treba dospieť k záveru, že jednoznačne definuje podmienky, za akých možno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Dané predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Pre platné postúpenie pohľadávky bankou na nebankový subjekt sa vyžaduje v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách kumulatívne splnenie týchto podmienok: a/ existencia splatnej pohľadávky, b/ písomná výzva banky na splnenie dlhu dlžníkovi, ktorý je v omeškaní s plnením a jej preukázateľné doručenie dlžníkovi a c/ dlžníkovu následné nepretržité omeškanie viac ako 90 dní so splnením jeho záväzku voči banke. Je pritom na žalobcovi preukázať tieto skutočnosti, vrátane dôkazu preukazujúceho doručenie takejto výzvy žalovanej bankou. V prípade, že nie sú splnené vyššie uvedené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvej vety zákona o bankách pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, ide o postúpenie v rozpore so zákonom o bankách, kedy postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je zakázané, a teda postúpenie pohľadávky je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

47. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, podmienkou platného postúpenia pohľadávky banky na nebankový subjekt v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách je v prvom rade existencia splatnej pohľadávky v čase postúpenia. Banka ako účastník zmluvy o úvere má obmedzené možnosti postúpenia svojej pohľadávky voči svojmu klientovi zo zmluvy o úvere, pretože môže postúpiť bez súhlasu klienta iba splatnú pohľadávku, resp. jej splatnú časť. Postúpením nesplatnej pohľadávky inému subjektu ako je banka by totiž došlo k neprípustnému vstupu iného subjektu do aktívneho právneho vzťahu, ktorého účastníkom v zmysle zákonnej úpravy zákona o bankách môže byť iba banka. Z uvedeného zároveň vyplýva, že mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru nemôže úspešne uplatniť iný subjekt ako banka

(na základe zmluvy o postúpení pohľadávky), keďže tomu bráni vyššie uvedená prekážka v možnosti postúpiť nespliatnú pohľadávku.

48. V danom prípade žalobca ako postupník v konaní aj podľa názoru odvolacieho súdu z tohto pohľadu uniesol svoje dôkazné bremeno na preukázanie svojej aktívnej legitímácie, teda vlastníctva pohľadávky, z ktorej odvodzuje svoj nárok, nakoľko preukázal, že v čase postúpenia bola celá pohľadávka splatná.

49. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že k postúpeniu pohľadávky voči žalovaným zo zmluvy o úvere došlo dňa 17.12.2018, kedy úver ešte nebol splatný v celom rozsahu vzhľadom na dojednaný termín konečnej splatnosti 25.04.2035.

50. Odvolací súd zdôrazňuje (dáva za pravdu žalovaným), že vzhľadom na dojednanú konečnú splatnosť úveru (25.04.2035) predpokladom postúpenia pohľadávky bolo platné vyhlásenie predčasnej splatnosti celého dlhu. Pokiaľ teda SLSP, a.s. postúpila pohľadávku z vyššie uvedenej úverovej zmluvy, mohlo ísť o splatnú pohľadávku iba v tom prípade, že pre jej zosplatenie boli splnené zákonné podmienky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka.

51. Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 Občianskeho zákonníka).

52. Dohoda o strate výhody splátok musí vyplývať z obsahu pôvodnej dohody a existenciu takej dohody preukazuje veriteľ.

53. V preskúvanom prípade nebolo sporným, že v zmluve o poskytnutí úveru sa právny predchodca žalobcu so žalovanými dohodli, že ak dlžníci (žalovaní) porušia svoje povinnosti môže banka (E.) požadovať okamžité splatenie istiny úveru a príslušenstva.

54. Pokiaľ ide o podmienky vyplývajúce z § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka dodávateľ môže uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

55. Pre splatnosť celého dlhu teda zákon predpokladá kumulatívne naplnenie týchto skutočností: 1/ dlžník sa dostal do omeškania so zaplatením niektorej zo splátok, 2/ veriteľ požiadal dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky a 3/ veriteľ požiadal o zaplatenie celej pohľadávky najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a 4/ pred využitím tohto práva upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva min. 15 dní vopred.

56. Žiadosť veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky možno charakterizovať ako jednostranný adresný a hmotnoprávny právny úkon, čo znamená, že v stanovenej lehote musí byť doručený dlžníkovi (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Nestačí odovzdanie prejavu na prepravu. Vzhľadom na kogentnú právnu úpravu nie je možné ani dohodou zmluvných strán upravujúcich vzájomné doručovanie písomností kogentnosť uvedenej hmotnoprávnej úpravy zmeniť.

57. V preskúvanom prípade bolo preukázané, že žalovaní boli v omeškaní so zaplatením niektorých splátok aj to, že pôvodný veriteľ požiadal žalovaných o zaplatenie celej pohľadávky - oznámenie o zosplatení úveru zo dňa 24.07.2017, u ktorého bolo preukázané aj jeho doručenie žalovaným dňa 09.08.2017.

58. Žalobca preukázal aj splnenie poslednej zákonom stanovenej podmienky, a to, že veriteľ pred využitím práva žiadať od dlžníka úhradu celého dlhu naraz upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva (min. 15 dní vopred). Doložil výzvu zo dňa 11.05.2017 obsahujúcu aj upozornenie na možnosť zosplatenia pohľadávky a preukázal aj jej doručenie žalovaným dňa 19.05.2017.

59. Pokiaľ žalovaní poukazovali ust. § 565 druhá veta Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého právo žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, odvolací súd zdôrazňuje, že pri spotrebiteľských sporoch musí

byť právna úpravu obsiahnutú v tomto ustanovení aplikovaná v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

60. Odvolací súd teda zdôrazňuje, že v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

61. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ zaviedlo novú podmienku pre aplikáciu ust. § 565 OZ, vzťahujúcu sa iba na spotrebiteľské zmluvy, keď možnosť veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky je v zmysle tohto ustanovenia posunutá až na dobu po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením tejto splátky (za súčasného splnenia ďalšej podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ - upozornenia dlžníka na možnosť zosplatenia úveru aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva). Je preto v takomto prípade potrebné zohľadniť, že veriteľ môže vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru až po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatným celý dlh (do splatnosti najbližšej splátky nasledujúcej, ak upozornil dlžníka na túto možnosť aspoň 15 dní pred vyhlásením).

62. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že pri zosplatenom zostatku dlhu veriteľ nemohol žiadať úhradu celej pohľadávky skôr, ako po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením niektorej splátky. Z uvedeného teda vyplýva, že pre uplatnenie celej pohľadávky (zosplateného zostatku dlhu) musia byť (okrem ďalších) súčasne splnené dve podmienky, a to, že veriteľ využil svoje právo a požiadal o splatenie celého dlhu (zosplatal dlh) a zároveň, že dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

63. S poukazom na uvedené (keďže nie je možné aplikovať ust. § 565 OZ bez súčasnej aplikácie § 53 ods. 9 OZ) aj v preskúmanom prípade právny predchodca žalobcu mohol právo žiadať o zaplatenie celej pohľadávky uplatniť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením niektorej splátky, a to v období medzi tým ako uplynula uvedená lehota troch mesiacov do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

64. Bolo preto potrebné najprv ustáliť, pre nesplnenie ktorej splátky vniklo veriteľovi právo (a veriteľ ho využil) v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky (t.j. v dôsledku nesplnenia ktorej splátky sa stal zročným celý dlh).

65. S poukazom na uvedené možno konštatovať, že ak k zosplateniu malo dôjsť ku dňu 24.7.2017, mohlo toto zosplatenie vyvolať iba nezaplatenie splátky splatnej dňa 25.3.2017, keďže v dôsledku nezaplatenia splátky splatnej dňa 25.3.2017 mohol právny predchodca žalobcu žiadať o zaplatenie celej pohľadávky až 26.6.2017 (po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením tejto splátky) a mohol tak urobiť do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (v zmysle § 565 druhá veta OZ do), t. j. mohol tak urobiť v období medzi 26.6.2017 do 24.7.2017.

66. V čase vyhotovenia a doručenia výzvy zo dňa 11.5.2017 boli žalovaní v omeškaní s úhradou splátky splatnej dňa 25.3.2017 a výzva na zaplatenie celého zosplateného dlhu zo dňa 24.7.2017 spadá do vyššie stanoveného obdobia. Nedošlo teda k porušeniu žiadnych ustanovení zákona ak právny predchodca žalobcu po tom, ako výzvou zo dňa 11.5.2017 vyzval žalovaných na zaplatenie neuhradených splátok (vrátane splátky splatnej dňa 25.3.2017) a upozornil ich na možnosť využitia práva žiadať o zaplatenie celej pohľadávky, následne toto právo využil oznámením zo dňa 24.7.2017.

67. Uvedené úvahy korešpondujú aj s názorom, ktorý vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/36/2020 (R-2021), na ktoré poukazujú žalovaní.

68. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie.

69. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalovaní neboli v odvolacom konaní úspešní, preto im nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, takýto nárok vznikol úspešnému žalobcovi. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v plnom rozsahu

s tým, že o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia osobitným uznesením.

70. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).